

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Nadejda Toma și Victor Boico

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului Creciun Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

*Creciun Ion XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în
XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 13.03.2019 – 12.03.2020;

Instanța de apel: 05.06.2020 – 22.09.2020;

Instanța de recurs: 02.12.2020 – 26.04.2021.

Colegiul penal lărgit asupra recursului în cauză

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 martie 2020, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, **Creciun Ion XXXXX** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la:

- art. 151 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani;

- art. 287 alin. (2), lit. a), b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilite lui **Creciun Ion XXXXX** a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu art. 90 alin. (6) lit. g) Cod penal, **Creciun Ion XXXXX** a fost obligat să presteze muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 (una sută) ore.

Cererea procurorului, cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 320 lei a fost admisă, cu încasarea din contul inculpatului *Creciun Ion XXXXX* în beneficiul statului, cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare.

1.1. Prin aceeași sentință a fost condamnat și *Vaculin Dinu XXXXX*, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că Creciun Ion XXXXX, la 05 noiembrie 2018, aproximativ la ora 00:30 min., aflându-se într-un loc public, în localul „12 Стулъев”, amplasat pe XXXXX, acționând din intenții huliganice directe, împreună și de comun acord cu cet. Vaculin Dinu, în prezența mai multor persoane, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, desconsiderând normele etice general acceptate, printr-un cinism și obraznicie deosebită, intenționat a inițiat un conflict, în cadrul căruia i-a aplicat multiple lovituri cu mâinile, picioarele și cu capul în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin.

După care, continuându-și acțiunile sale huliganice, la ieșirea din local, fiind în fața localului „12 Стулъев”, acționând cu intenție directă, împreună și de comun acord cu cet. Vaculin Dinu, în prezența mai multor persoane, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, printr-un cinism și obraznicie deosebită, i-au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin, până când ultimul a fost doborât pe carosabil.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2), lit. a), b) Cod penal, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, săvârșite de două sau mai multe persoane și de către o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism.*

În rezultatul maltratării lui Burcovschi Sorin, în circumstanțele indicate mai sus, acționându-se cu intenție directă de cauzare a vătămarilor corporale, urmare a loviturilor cu mâinile, picioarele și cu capul în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin, aplicate de Creciun Ion, i-a fost provocate primului, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 201802/D2543 din 11.12.2018, fractura denivelară a osului frontal dreapta cu implicarea ambelor lamele, fractura oaselor nazale, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin contuzie cerebrală grad I, hematom supraorbital pe stânga, ce prezintă un pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente.*

3. Nefiind de acord cu sentința sus-menționată, procurorul a contestat-o cu apel,

prin care a solicitat casarea parțială a acestia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Creciun Ion XXXXX recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) din Codul penal să îi fie stabilită o pedeapsă, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit a), b) Cod penal să îi fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă pe un termen de 6 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a punctat că sentința primei instanțe este nefondată sub aspectul blândeții pedepsei, deoarece instanța de judecată nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei când a decis de a suspenda condiționat executarea pedepsei închisorii, având în vedere că inculpatul Creciun Ion a comis o faptă ilicită care a cauzat o vătămare gravă a sănătății părții vătămate. Astfel, partea acuzării a subliniat că executarea pedepsei închisorii în condiții neprivative de libertate nu va contribui la reeducarea inculpatului, ba mai mult, există riscul de comitere a unor noi infracțiuni, cu urmări mult mai grave.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020 a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în partea aplicării art. 90 Cod penal în privința inculpatului și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță în acea parte, prin care:

Conform art. 90¹ Cod penal, după executarea de către Creciun Ion a pedepsei cu închisoare pe o perioadă de 2 (doi) ani și 3 (trei) luni în penitenciar de tip semiînchis, se suspendă parțial executarea pedepsei cu închisoare pe durata rămasă neexecutată, pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani, cu obligarea acestuia ca în perioada de probațiune stabilită să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent, dispunându-se neexecutarea pedepsei aplicate dacă în perioada de probațiune fixată nu va săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că în cauza dedusă judecării au fost administrate probe legale, pertinente și concludente, iar toate în ansamblul lor dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea faptelor incriminate în actul de învinuire.

Concomitent, instanța de apel a ținut să menționeze că la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, prima instanță a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, care vizează gravitatea infracțiunilor săvârșite, motivul acestora, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și astfel, în mod eronat a ajuns

la concluzia de a dispune executarea pedepsei închisorii în condiții non privative de libertate.

Reieșind din aceste împrejurări, instanța de apel a reținut și alte împrejurări care influențează asupra modului de executare a pedepsei închisorii or, drept urmare a acțiunilor intenționate ale inculpatului Creciun Ion, părții vătămate Burcovschi Sorin, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 201802/D2543 din 11.12.2018, i-au fost cauzate fractura denivelară al osului frontal dreapta cu implicarea ambelor lamele, fractura oaselor nazale, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin contuzie cerebrală grad I, hematom supraorbital pe stânga, ce prezintă un pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

În asemenea situație, instanța de apel a ajuns la convingerea că este oportun și corect a dispune condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare or, în cele din urmă, se constată corectitudinea și legalitatea aplicării față de inculpat a unei pedepse parțial privative de libertate, având în vedere că acțiunile intenționate ale inculpatului s-au soldat cu vătămarea gravă a unei persoane, iar faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, nu pot constitui temei de a considera posibilă corectarea și reeducarea celui din urmă, prin stabilirea modului neprivativ de executare a pedepsei cu închisoarea, astfel că în viziunea instanței de apel, față de inculpat este rațională aplicarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului Creciun Ion*, care fără a invocat vreun temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod penal, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

Cu decizia instanței de apel apărarea nu este de acord, considerând-o pasibilă de atac, reieșind din următoarele circumstanțe, care și-au găsit reflectare în materialele cauzei penale:

- inculpatul a săvârșit infracțiunea dată fiind provocat de comportamentul părții vătămate Burcovschi S. care, fiind în stare ebrietate și aflându-se în același local, a bruscat-o pe soția inculpatului, adresându-i totodată cuvinte necenzurate, circumstanță care a determinat declanșarea altercației;

- inculpatul Creciun Ion, de la începutul urmăririi penale a optat pentru aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, a recunoscut integral vinovăția, a colaborat cu organele de urmărire penală și judecată, în scopul stabilirii adevărului pe cauza penală dată;

- inculpatul a întreprins toate măsurile și acțiunile în scopul recuperării pagubei cauzate, inclusiv a încheiat o tranzacție de împăcare cu partea vătămată, recuperându-i toate cheltuielile suportate, iar acesta a solicitat aplicarea față de inculpat a unei pedepse non privative de libertate;

- Creciun Ion este tatăl unui copil, care are doar un an, fiind unicul întreținător al familiei sale, pe motiv că mama copilului este neangajată în câmpul muncii, datorită vârstei fragede a copilului.

5.1. Asupra recursului declarat, procurorul a depus referință, prin care solicită inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că instanța de apel a adoptat o decizie legală și motivată.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Revenind la materialele cauzei și lucrările instanțelor de fond, Colegiul lărgit conchide că în sarcina inculpatului au fost reținute de către organul de urmărire penală, și ulterior de către prima instanță și instanța de apel comiterea următoarelor fapte: „ *Creciun Ion XXXXX, la 05 noiembrie 2018, aproximativ la ora 00:30 min., aflându-se într-un loc public, în localul „12 Стыльев”, amplasat pe str. Cuza Vodă 10, mun. Chișinău, acționând din intenții huliganice directe, împreună și de comun acord cu cet. Vaculin Dinu, în prezența mai multor persoane, încalcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, desconsiderând normele etice general acceptate, printr-un cinism și obraznicie deosebită, intenționat a inițiat un conflict, în cadrul căruia i-a aplicat multiple lovituri cu mâinile, picioarele și cu capul în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin.*

După care, continuându-și acțiunile sale huliganice, la ieșirea din local, fiind în fața localului „12 Стыльев”, acționând cu intenție directă, împreună și de comun acord cu cet. Vaculin Dinu, în prezența mai multor persoane, încalcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, printr-un cinism și obraznicie deosebită, i-au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin, până când ultimul a fost doborât pe carosabil.

În rezultatul maltratării lui Burcovschi Sorin, în circumstanțele indicate mai sus, acționându-se cu intenție directă de cauzare a vătămărilor corporale, urmare a loviturilor cu mâinile, picioarele și cu capul în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin, aplicate de Creciun Ion, i-a fost provocate primului, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 201802/D2543 din 11.12.2018, fractura denivelară a osului frontal dreapta cu implicarea ambelor lamele, fractura oaselor nazale, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin contuzie cerebrală grad I, hematom supraorbital pe stânga, ce prezintă un pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.”

Din faptele reflectate mai sus, instanța de recurs observă că inculpatul Creciun Ion i-a cauzat părții vătămate Burcovschi Sorin o vătămare gravă în contextul încălcării grosolane a

ordinii publice, având în vedere formulările și constatarea celei de a doua fapte încadrată în baza art. 151 alin. (1) Cod penal: „După care, continuându-și acțiunile sale huliganice...încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, printr-un cinism și obrăznicie deosebită, i-au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului cet. Burcovschi Sorin, până când ultimul a fost doborât pe carosabil... în circumstanțele indicate mai sus... i-a fost provocate primului... vătămare gravă.”

Așadar, pornind de la constatările prenotate *supra*, Colegiul penal lărgit notează că aceeași faptă, comisă de inculpatul Creciu Ion, a fost calificată în baza mai multor texte de incriminare, în situația în care rezultă că acțiunea inculpatului lezează relații sociale protejate de o singură normă penală.

Prin „aceeași faptă” desemnăm acțiunile sau omisiunile identice ori care sânt în mod substanțial aceleași, fiind conectate (suficient de strâns) între ele din punct de vedere material și în timp, aducând atingere aceluiasi obiect juridic.

La caz, călăuzitoare se atestă a fi explicațiile date în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 4 din 19.06.2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”, unde la pct. 10) subpct. 4) se menționează: „Omorul intenționat sau vătămarea intenționată gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută, în temeiul art. 145, 151 sau 152 CP și art. 354 „Huliganismul nu prea grav” din Codul contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art.145, 151 sau 152 și art.287 CP. Or, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea, pe care o desemnăm prin sintagma „aceeași faptă”.

Prin urmare, la cauza dedusă judecății, violența aplicată (care s-a manifestat în vătămare gravă a integrității corporale ori a sănătății) în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice a fost luată în considerare, pe de o parte, la reținerea infracțiunii de huliganism, iar, pe de altă parte – pentru aplicarea răspunderii în baza art. 151 alin. (1) Cod penal.

În alți termeni, Colegiul lărgit subliniază faptul că, fiind aplicată o singură dată, violența nu poate fi luată în calcul de două ori la calificare: prima dată, ca expresie a infracțiunii specificate la art. 151 Cod penal; a doua dată, ca parte a infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal. O asemenea calificare prin concurs pur și simplu lipsește de conținut violența privită ca parte a infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal. Sancționarea dublă pentru aceeași violență este inadmisibilă.

Astfel, în *Maresti versus Croația*, CtEDO a constatat că reclamantul a fost găsit, mai întâi, vinovat de comiterea unei contravenții (ce tinde să ocrotească relațiile sociale privind ordinea publică și considerată în virtutea criteriilor „Engel” ca fiind o „acuză în materie penală”) pentru faptul că ar fi aplicat violența într-un loc public în privința unei persoane. Ulterior, pentru aceeași conduită, reclamantul a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de vătămare gravă a integrității corporale. Așadar, faptele imputate reclamantului în cele două proceduri se refereau la același comportament. De către Curte s-

a apreciat ca fiind evidentă existența unei duplicări a procedurilor penale.

Nu în ultimul rând, instanța de recurs statuează că reținerea concursului de infracțiuni în ipoteza analizată, sfidează art. 4 din Protocolul nr. 7 din CEDO, art. 21 din Constituție, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 22 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Făcând o concluzie asupra considerentelor expuse, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, din alte motive decât cele invocate de recurent, cu casarea deciziei contestate, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, având în vedere că eroarea constatată în prezenta cauză penală nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture eroarea menționată, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului Creciun Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Creciun Ion XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la *25 mai 2021*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Nadejda Toma

Victor Boico